

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/50/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8815200145
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8815200145.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu: BL Telecom collection, s.r.o. so sídlom Šoltésovej 14, 811 08 Bratislava, IČO: 47 150 513, právne zastúpeného AK SOUKENÍK - ŠTRPKA, s. r. o., so sídlom Šoltésovej 14, 811 08 Bratislava, IČO: 36 862 711, proti žalovanému: C. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. P. X, XXX XX Q. A. S., št. občan SR, za účasti vedľajšieho účastníkov na strane žalovaného: VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV, Šafárikovo námestie 7, 811 02 Bratislava, IČO: 42 362 962, zastúpeného JUDr. Patrikom Podhorským, advokátom, Zámocká 36, 811 01 Bratislava, o zaplatenie 152,47- Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Q. nad S. č. k. 9C 9/2015-11 zo dňa 26.02.2015 jednohlasne taktó

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku o trovách konania vo vzťahu medzi žalobcom a vedľajším účastníkom.

N e p r i z n á v a účastníkom náhrada trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 152,47- Eur s úrokom z omeškania vo výške 9,25 % ročne zo sumy 40,04- Eur od 18.05.2011 do zaplatenia, zo sumy 21,48- Eur od 18.06.2011 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 9,50 % ročne zo sumy 72,97- Eur od 18.07.2011 do zaplatenia, zo sumy 17,98- Eur od 18.08.2011 do zaplatenia a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi združeniu Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov trovy konania na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka vo výške 75,84- Eur do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že zistil skutkový stav, v ktorom sa žalobca pôvodne žalobou doručenou prvostupňovému súdu dňa 12.05.2014 domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 571,37- Eur s úrokom z omeškania vo výške 9,25 % ročne zo sumy 40,04- eur od 18.05.2011 do zaplatenia, zo sumy 21,48- Eur od 18.06.2011 do zaplatenia, vo výške 9,50% ročne zo sumy 72,97- Eur od 18.07.2011 do zaplatenia, zo sumy 17,98- Eur od 18.08.2011 do zaplatenia, zo sumy 418,90- Eur od 18.09.2011 do zaplatenia a na náhradu trov konania. Podanie žaloby odôvodnil tým, že spoločnosť Slovak Telekom, a.s., IČO: 35 763 469, ako postupca na strane jednej (ďalej len „právny predchodca žalobcu“) a žalobca ako postupník na strane druhej, uzavreli zmluvu o postúpení pohľadávok, predmetom ktorej bol odplatný prevod pohľadávok na žalobcu, vrátane pohľadávky voči žalovanému.

Právny predchodca žalobcu uzavrel so žalovaným Zmluvu o pripojení, pričom faktúrou č. XXXXXXXXXXXX splatnou dňa 17.09.2011 pôvodný veriteľ žalovanému vyfakturoval za zmluvnú pokutu sumu 418,90- Eur s DPH. Žalobca vzal svoj návrh v časti zmluvnej pokuty vo výške 418,90- Eur spolu s úrokom

z omeškania späť. Súd na základe toho konanie v tejto časti zastavil a preto sa súd zaoberal len ostatnými nárokmi, ktoré si žalobca uplatnil. Kvôli neuhrádzaniu ceny za poskytované služby právnomu predchodcovi žalobcu súd vyhovel žalobe v časti 152,47- Eur s prísl. (4 faktúry). O trovách konania prvostupňový súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 t.j. nakoľko žalovaný bola síce vo veci úspešný vo vzťahu k predmetu sporu vo vyjadrení 73 %, avšak náhradu trov konania nežiadal, pričom žalobca mal úspech v konaní len vo výške 27 % k celkovej žalovanej sume. Vedľajší účastník, ktorý vystupoval na strane žalovaného má v súlade s § 146 ods. 2 O.s.p. právo na náhradu trov konania potrebných na účelné bránenie práva proti žalobcovi, vzhľadom na účelnosť a dôvodnosť úkonov jeho právnej pomoci, nakoľko bol úspešný v časti zmluvnej pokuty, teda v celom rozsahu svojho vstupu do konania.

Proti tomuto rozsudku, a to proti výroku o trovách konania vedľajšieho účastníka, podal včas odvolanie žalobca, ktorý ho navrhol zmeniť tak, aby vedľajšiemu účastníkovi náhrada trov konania priznaná nebola. Má za to, že súd prvého stupňa nerozhodol správne a vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uvádza, že v prípade trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka ide o neúčelne vynaložené trovy. Zdôrazňuje, že vedľajší účastník je v tomto prípade združenie založené za účelom ochrany spotrebiteľov. Výkonom ochrany spotrebiteľských práv združenie napĺňa svoje vlastné poslanie, za účelom ktorého bolo založené. Zámerom zákonodarcu pre zvýhodnenie takejto skupiny občianskych združení pred ostatnými bolo umožnenie, aby mohli vzhľadom na ich odbornú pripravenosť, bez potreby právneho zastúpenia zastupovať spotrebiteľov a chrániť ich práva a záujmy v konaní. Združenie by tak malo disponovať takým personálnym substrátom, ktorý je schopný poskytnúť právne služby a s prehľadom sa orientovať v oblasti spotrebiteľského práva. Žalobca nepopiera ústavne zaručené právo vedľajšieho účastníka na právnu pomoc, avšak spochybňuje účelnosť vynaložených trov na právne zastúpenie ako subjektu odborne spôsobilého, znalého danej problematiky a z toho dôvodu aj zákonom privilegovaného subjektu, čo sa týka vstupu do konania. Taktiež tvrdí, že zo strany vedľajšieho účastníka ide len o hromadný vstup združení na ochranu spotrebiteľa, pričom vstupujú do sporov automaticky, zastúpené právnym zástupcom bez toho, aby vopred vedeli o konkrétnych okolnostiach sporu. Je potom otázne, či je účelom vstupu do konaní ochrana spotrebiteľa alebo zisk, ktorý vznikne z priznaných trov konania. Tvrdí, že vedľajší účastník do konania neprinesol žiaden prínos. Vo svojom vyjadrení, tak ako v iných konaniach, žiadal návrh zamietnuť z dôvodu neprijateľnosti zmluvných podmienok a premlčania nároku bez vzťahu ku konkrétnemu prípadu. Nepoukázal na inú skutočnosť, na ktorú súdy nemajú povinnosť prihliadať z úradnej povinnosti. Zdôrazňuje tiež, že podstatnou podmienkou vstupu vedľajšieho účastníka je súhlas hlavného účastníka, na strane ktorého vedľajší účastník chce vystupovať. Potreba súhlasu vyplýva zo samotnej podstaty a účelu vedľajšieho účastníctva. Poukazuje tiež na ust. § 93 O.s.p. v aktuálnom znení. Má za to, že v konaní, kde vystupuje spotrebiteľ je jeho ochrana zabezpečená skutočnosťou, že súdy sú povinné prihliadať na mnohé skutočnosťou, že súdy sú povinné prihliadať na mnohé skutočnosti v prospech spotrebiteľa ex offio. Na vyriešenie otázky procesného postavenia subjektov, ktorí sa zúčastňujú konania nie je možné uplatniť domnienku v zmysle § 101 ods. 3 O.s.p.. Navrhol odvolaniu v plnom rozsahu vyhovieť a to tak, že odvolací súd zmení rozsudok v napadnutej časti a vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného sa náhrada trov konania neprizná a vedľajší účastník aby bol zaviazaný nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania.

Žalovaný ani vedľajší účastník sa k odvolaniu žalobcu nevyjadřili.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal vec bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 142 ods. 2 O.s.p., ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Podľa § 142 os. 3 O.s.p., aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu; v takom prípade sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia.

Podľa § 146 ods. 2 O.s.p., ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Podľa § 149 ods. 1 O.s.p., ak advokát zastupoval účastníka, ktorému bola prisúdená náhrada trov konania, je ten, ktorému bola uložená náhrada týchto trov, povinný zaplatiť ju advokátovi.

Podľa § 150 O.s.p., ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

Podľa § 151 ods. 1 O.s.p., o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastníkovi, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia.

Vo vzťahu k odvolaniu žalobcu odvolací súd konštatuje, že vedľajší účastník vstúpil do konania podľa § 93 ods. 2 O. s. p. v znení platnom do 31.12.2014 s tým, že podľa § 93 ods. 4 O. s. p. má rovnaké práva a povinnosti ako účastník, pričom koná iba sám za seba. Žalovaný tento postup nijakým spôsobom nenamietal. Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že vedľajší účastník združenie Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov v písomnom podaní zo dňa 07.10.2014 namietal neprimerane vysokú zmluvnú pokutu v spotrebiteľskej zmluve, ktorá bola dojednaná v rozpore s dobrými mravmi a navrhol v časti zmluvnej pokuty žalobu zamietnuť.

Ako je zrejmé z obsahu spisu, v danom prípade sa žalobca vo vzťahu k žalovanému domáhal zaplata sumy 418,90- Eur s príslušenstvom, titulom zmluvnej pokuty zo zmluvného vzťahu s právnym predchodcom žalobcu. Súd prvého stupňa Uznesením zo dňa 30.10.2014 č. k. 9C/45/2014-35 konanie v časti zmluvnej pokuty zastavil po predchádzajúcom späťvzatí zo strany žalobcu v uvedenej časti. Vo zvyšnej časti žalobný návrh vylúčil na uvedené samostatné konanie kde sa rozhodlo aj o trovách celého konania. Toto uznesenie sa stalo právoplatným dňa 03.01.2015.

Procesná aktivita vedľajšieho účastníka súvisí s ochranou spotrebiteľa, ktorej sa priznáva význam pri zvyšovaní kvality života spotrebiteľov (porov. rozsudok súdneho dvora Mostaza Claro C-168/05, bod 37, cit.: Okrem toho, smernica, ktorá smeruje k posilneniu ochrany spotrebiteľa, predstavuje podľa článku 3 ods. 1 písm. t) ES opatrenie nevyhnutné na splnenie poslania zvereného Spoločenstvu, najmä, na zvýšenie životnej úrovne a kvality života v celom Spoločenstve (pozri analogicky v súvislosti s článkom 81 ES rozsudok Eco Swiss, už citovaný, bod 36).

Takýmto prostriedkom ochrany môže byť aj inštitút náhrady trov konania, v rámci ktorého nemožno poprieť aj jeho sankčnú povahu (pre porovnanie uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 14. 9. 2011 sp. zn. 7MCdo 4/2010, cit. „Vo všeobecnosti platí, že náhradu nákladov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada nákladov konania....., tiež uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 16.6.2011 sp. zn. II. ÚS 281/2011). Ide síce o problém zavinenia konania, ale niet dôvodu popierať tento sankčný aspekt aj pri viac-menej svojoľnom podávaní návrhov na priznanie nedovoleného plnenia.

Dôležitá je pri trovách konania aj ich náhradová funkcia (porov. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.12.2004, sp. zn. II. ÚS 31/04, cit. „Pri tomto výklade treba venovať pozornosť zmyslu a účelu inštitútu náhrady trov konania. Výklad náhrady trov konania nesmie obmedzovať, resp. brániť v reálnom uplatnení základného práva zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a v čl. 1 Dodatočného protokolu).

Vedľajší účastník vstúpil do konania a podľa jeho podaní sa sústredil na zbavenie spotrebiteľa účinkov neprijateľnej a zakázanej neprijateľnej zmluvnej podmienky - neprimerane vysoká zmluvná pokuta v rozpore s dobrými mravmi.

Zákonodarca v § 137 O.s.p. explicitne u právnických osôb zaoberajúcich sa kolektívnou ochranou práv zvýraznil v rámci indikatívneho výpočtu trov konania aj výdavky takejto osoby. Z dôvodovej správy „Navrhovaná právna úprava bude dopadať aj na ďalšie právnické osoby, ktoré sú v súlade

s právnymi aktmi Európskej únie aktívne legitimované na kolektívnu ochranu zákonom chránených záujmov, napr. vo sfére ochrany pred diskrimináciou, alebo vo sfére kolektívnej ochrany práv spotrebiteľa. V týchto prípadoch budú osobitnými predpismi napr. zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon), zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a zákon č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní. Navrhovaná právna úprava bude predstavovať aj výrazný príspevok ku kolektívnej ochrane práv osôb“.

Ani judikatúra Súdneho dvora Európskej únie nevidí žiadny dôvod na neposkytnutie právnej ochrany aj právnickej osobe „Zásada účinnej súdnej ochrany, ako je stanovená v článku 47 Charty základných práv Európskej únie, sa má vykladať v tom zmysle, že nie je vylúčené, aby sa jej dovoľovali právnické osoby, a pomoc poskytnutá na základe tejto zásady môže zahŕňať najmä oslobodenie od platenia trov konania alebo zastupovanie advokátom“ (porov. rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-279/09). Niet dôvodu na výnimku ani v prípade vedľajšieho účastníka a jeho práve na náhradu trov konania.

S ohľadom na procesný výsledok konania je daná povinnosť žalobcu nahradiť ostatným účastníkom, a to aj vedľajšiemu účastníkovi vzniknuté trovy. Nedá sa stotožniť s argumentáciou o nadbytočnosti právneho zastupovania vedľajšieho účastníka z dôvodu, že vedľajší účastník je inštitúciou zriadenou na ochranu spotrebiteľa.

Občiansky súdny poriadok v ust. § 24 a nasl. O.s.p. umožňuje každému účastníkovi dať sa zastúpiť v konaní zástupcom, ktorého si zvolí. Takýmto zástupcom môže byť i advokát. Občiansky súdny poriadok vo svojich ustanoveniach pritom nevylučuje, aby sa vedľajší účastník nemohol dať zastúpiť zástupcom a aby mu nemala byť priznaná náhrada trov vzniknutých v súvislosti s právnym zastupovaním. U právnických osôb zameraných na kolektívnu ochranu práv môže ísť o rôzne záujmové zameranie a dokonca špecializáciu (napr. bytové spotrebiteľské veci, finančný trh a iné). Služba advokáta je pochopiteľná a logická, pretože úspech v súdnom konaní je determinovaný nielen tým, kto a aké právo má (hmotnoprávny aspekt), ale aj schopnosťou toto právo uplatniť (procesnoprávny aspekt). Náklady s tým spojené sú v zásade účelné. Vyššie uvedené sa v plnej miere vzťahuje tiež na možnosť vedľajšieho účastníka dať sa zastupovať v konaní advokátom.

Čo sa týka odvolacej námietky žalobcu, že vedľajší účastník na strane žalovaného nijako neprispel k výsledku konania odvolací súd poznamenáva, že tento vedľajší účastník inicioval a podporoval ochranu proti konkrétnej zložke uplatneného nároku (písomným podaním doručeným súdu dňa 22.10.2014) a bol argumentačne úspešný. Výsledkom je zastavenie konania vo vzťahu k neprimeranej zmluvnej pokute.

K námietke žalobcu poukazujúceho na úpravu § 93 ods. 3 O.s.p. v znení účinnom od 1.1.2015 je potrebné uviesť, že na túto prihladať nemožno, nakoľko vedľajší účastník vstúpil do konania z vlastného podnetu pred 1.1.2015, teda v dobe, keď v tom čase účinný Občiansky súdny poriadok nevyžadoval ako súčasť podnetu aj súhlas účastníka so vstupom vedľajšieho účastníka do konania.

Zákon č. 353/2014 Zb. účinný od 1.1.2015 neobsahuje vlastné prechodné ustanovenia, a preto je potrebné jeho účinky vykladať v súlade s princípom zákazu pravej retroaktivity. Ak nie je v prechodných ustanoveniach výslovne uvedené inak, je pri strete starej a novej úpravy nutné vychádzať zo všeobecne platnej zásady nepravej retroaktivity procesných noriem, teda aplikácie nových procesných noriem pre skôr začaté konania. V takom prípade sa v konaní pokračuje podľa neskoršieho zákona s tým, že právne účinky úkonov uskutočnených skôr zostávajú v platnosti. Oznámenie o vstupe predstavuje procesný úkon vedľajšieho účastníka, ktorým oznamuje svoj vstup do konania, a preto na takýto procesný úkon vedľajšieho účastníka sa musí vzťahovať právna úprava obsiahnutá v § 93 ods. 3 O.s.p. v znení účinnom do 31.12.2014.

Prvostupňový súd správne priznal vedľajšiemu účastníkovi trovy právneho zastúpenia vo výške 75,84-Eur, pričom tieto pozostávajú z odmeny za dva úkony právnej služby á 29,88 eur (prevzatie veci vrátane prípravy a vyjadrenie vo veci samej) ako aj k nim prináležiacim režijným paušálom 2 x 8,04- Eur.

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok vo výroku o trovách konania medzi žalobcom a vedľajším účastníkom postupom podľa § 219 ods.1 O.s.p..

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.. Vzhľadom na výsledok odvolacieho konania žalobca nemá právo na náhradu trov a žalovanému ani vedľajšiemu účastníkovi v tomto štádiu konania trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.